

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravišstvo sta na mestnem trgu št. 10.

Kaj je katoliška cerkvena glasba?

Preimenitno vprašanje to! Ako bi si vsi oni, kateri še dandanes o cerkveno-glasbeni reformi nič slišati nočejo, to vprašanje zastavili in ga resno premišljevali; gotovo, mnogi bi svojo osorno sodbo za-se prihranili ali vsaj v modri rezervi ostali. Če tu govorimo o katoliški cerkveni glasbi, izključimo pri tem razgovoru, se vé da, vsako drugo glasbo, katera ni katoliško-cerkvena. A, katera glasba je katoliško-cerkvena in katera nij? Ta trdi: Mozart ima pravi cerkveni slog, zlasti v svojem requiem-u; uni méni, da največji, najbolj vzvišeni vzor katol. cerkvene glasbe je Beethovenova *Missa solemnis*. Nekemu koroškemu pevovodji, ki je imel še prvo dobo reforme prestati, bila je na dom poslana celó neka Schiedermeier-jeva maša z brezimnim listkom: „Evo je, to Ti je cerkvena glasba!“ Drugi se drže skladb od Cec. društva na svitlo danih, Palestrine in gregorijanskega koral, i. t. d. Skoro vsaki založnik cerkv. skladb priporoča dela svojega zaloga in zagotavlja, da so zložena v pravem cerkv. slogu. Kdo ima tedaj prav?

Ako hočemo to vprašanje prav razsoditi, moramo poiskati onih znamenj, katera so bistveno lastna katoliški cerkv. glasbi in po katerih jo moremo ločiti od vsake druge glasbe. Katera so pa le-tá znamenja? Dvoje jih je, zunanje in notranje, kateri gotovo odločite, je-li kaka glasba katoliška cerkvena ali ne. Eno izmed teh znamenj, zunanje, je: „Katoliška cerkvena glasba je ona, in le ona, katero smatra katoliška cerkev svojo“. In katera je pač ta glasba? Gregorijanski koral. O njem pravi sv. cerkev: „To je moje petje, ki je privrelo iz mojega lastnega srca; to nij glasba tega ali unega skladatelja, ampak moja glasba, toraj glasba katoliške cerkve“. — Ako je torej koral edina katoliška cerkvena glasba, nastane vprašanje: „Kaj je tedaj s Palestrino in z vsemi drugimi starimi in novimi mojstri? Nimajo mari pravice do naslova, katerega si prisvojajo? Stvar je taka-le: Koral je in ostane za vse večne čase prava cerkvena glasba. Cerkev sme o njem reči: Ti si moj sin, danes sem te rodila. Le-tá sin pa ima, kakor moremo dokazati iz zgodovine cerkvene glasbe, zopet sam svojega sina, Palestrinanski slog. In ta vnuk se je zvergel tako dobro po svojem očetu, da je mati, sv. cerkev spoznavši v njem lastnosti svojega sina torej tudi svoje lastnosti, polna

radosti ga vsprejela in mu svetišče odprla; da celo posinovila ga je s tem pogojem, da zvesto ohrani spoštovanje do svojega očeta in mu njegovih pravic ne krati.

Kakor z umotvori Palestrinanskega sloga, je tudi z družimi cerkv.-glasbenimi deli, ki so vzrasla na tleh koralovih in dihaajo njegovega duha. Ona spadajo vsa vsled svojega rodu k istemu plemstvu, ter imajo kot udje iste družine pravico do naslova svojega deda. Toda nijeden ne smé nikoli pozabiti, da niso rojeni otroci sv. cerkve, temuč le posinovljeni; da si tega plemstva niso sami zaslužili, marveč da naj se zahvalijo zanj edini sličnosti s svojim dedom. Nijeden se ne sme ponašati, da stoji nad koralom; nijeden naj se ne drzne ga nadomestiti ali izpodriniti. Toda tū nam nasproti pride modérna glasba samosvestno govoreč: Čemu bi segali nazaj k Palestrini in Gregoriju Velikemu, čemu bi zopet vzbujali ono zastarelo glasbo, ki se več ne strinja z našo modérno zavestjo? Jaz edina morem tirjatvam našega glasbenega čustva zadostiti; jaz edina hranim tolik zaklad glasbenih izrazov, da mi za nobeno stanje našega srca pravega tona ne manjka. Zakaj bi torej jaz ne mogla s svojimi modérnimi sredstvi na dan spraviti novega cerkvenega sloga, kateri ugaja duhu našega časa in veliko bolje in laže izraziti more voljo sv. cerkve, kakor priprosti in suhoparni koral ali kakor Palestrinanski slog sè svojimi pičlimi glasbenimi izrazi? — In čudo! V resnici jih je mnogo, kateri zametujejo pravila in vzore sedanje reforme, pričakovaje rešitev in blagor katoliške cerkvene glasbe od kakega modérnega Palestrine. Kakošni da bodejo umotvori takega cerkv. glasbenega mesije, res, da ne vemo, ampak to vemo že za gotovo naprej: 1. da novi cerkv. glasbeni slog si bode moral pridobiti priznanje katol. cerkve, ako bode hotel tako častno imé nositi; in 2. da bode moral notranje, bistveno znamenje v sebi imeti, katero se zahteva od katol. cerkvene glasbe, da jo po njem kot tako spoznavamo in jo od vsaktere druge glasbe ločiti moremo. Da se pa cerkv. glasba od druge bistveno ločiti mora, čuti vsakdo; vsaj nihče se ne drzne ta razloček zapikovati. V čem pa da sestaja ta razloček, to je za mnoge še velikanska pravda. (Dalje prih.)

Iz mojega dnevnika.

J. Lavtižar.

(Dalje.)

11. febr. — Poslovil sem se pri oo. karmelilih, ker bodem hodil sedaj maševat v samostansko cerkev redovnic klarisinj „in der Dftengaffe“. Za spomin mi je dal prior P. Theresius dvoje svojih skladb namreč: *Litaniae ss. Nominis Jesu* in *Litaniae Lauretanae*. P. Theresius je cecilijancem vže precej znan skladatelj.

12. febr. — V gledišči romantične opera „Indra“. Godbo je zložil vže leta 1853. Flotow, od katerega ste tudi znani operi Stradella in Martha. Zapopadek igre je naslednji: Znani portugalski pesnik Camoëns mora služiti pri vojaki v Afriki (circa 1571). Tukaj odkupi čarovnico Indro iz sužnosti, s katero se odpeljeta — Camoëns ko vojaški ubežnik — v Lisabon. Indra čarobno ozdravi portugalskega kralja Sebastijana, in kralj pomilosti zato ujetega pesnika Camoëns-a. Glnljivo je, ko se zasliši iz cerkve lep zbor *Ave Maria, gratia plena!* Indri kot nevernici se čudno dozdeva to petje in molitev v cerkvi. Blagi Camoëns pa jo uči moliti govoreč:

Der Balsam, den mir kein Geschick kann rauben,
Der alle Schmerzen heilt, ist das Gebet.

Potem poklekne pred Marijino podobo ter moli.

Heil'ge Jungfrau! Segensmilde,
Die Du trugst der Erde Schmerz,
Schütz' mit Deiner Gnaden Schilde
Liebend mein verzagtes Herz,
Und in meine Seele gieße
Deinen Glauben, Dein Vertrau'n.

Taki resnobni prizori so v resnici blažilni. Godba je zelo melodična in opominja s piščali in cimbali španskih običajev.

23. febr. — V cerkvi svete Klare pri črni peti maši, katero je imel stolni beneficiat g. Maier. Redovnice so pele triglasno mašo *Requiem*. V skladbi je nekoliko preveč kromatike. Petje je bilo dobro, zlasti prijeten sopran z lepo vokalizacijo in milo-donečim glasom. Orgle so bile umno registrovane, da so se dobro prilagale k petju. Responzorije enoglasno brez orgel, s pravilno izreko, s pravim povdarcem, z *decrecendo* pri koncu. Vse hvale vredno!

26. febr. — Pri g. Renner-ju, ki podučuje praktično koralno petje, smo začeli peti *Officium hebdomadae sanctae*. Peti mora vsak, kakor sedimo v vrsti poleg dolge mize. Speli bomo vse koralne napeve od cvetne do velikonočne nedelje. To je posebno koristno za duhovnike, ker je v velikem tednu toliko obredov, ki so zvezani s petjem. Pretečeni teden smo pa dokončali *Psalterium vespertinum* t. j. vse psalme in vse nove načine, ki se nahajajo pri večernicah (vesperah).

27. febr. — Tukajšnji liberalni Regensburger Tagblatt piše med drugim zoper pravo cerkveno petje: Die römische Liturgie ist das goldene Kalb, um welches Witt und seine Nachfolger tanzen, ter ščuva cerkvene pevovodje, da naj ostanejo getreu der Sitte ihrer Väter (!) Ali ni to vže blasfemično, ako se norčujejo z liturgije? Iz tega se pa učimo tudi mi, da je reforma cerkvene glasbe, akoravno izvira od katoliških Nemcev, zastavljena na rimski liturgiji. Torej ne smemo govoriti, da je vse nemško. Kadar nas zadene v tem obziru kaka težava, tolažimo se z mislijo, da delujemo za Cerkev. Lahko bomo prestajali vsakršno nasprotovanje.

28. febr. — *Dominica sexagesima*. V stolnici Palestrinova čveteroglasna *Missa brevis*. Posebno veličasten in precej raztegnjen je Amen pri Credo. Deški glasovi, posebno soprani, so bili danes nekoliko preslabi nasproti mnogoštevilnim in močnim moškim glasovom.

10. marca. — Namesto da bi se pričenjala spomlad, nastopila je zopet huda zima (— 10° C.). Danes je pepelnica sreda. V stolnici ob osmih pepeljenje in potem sveta maša. Kolikor je koral, so ga deloma peli, deloma recitovali. Popolnoma homofonina, toda lepo se glaseča Kaspar Ett-ova maša. (Dalje prih.)

„Cerkvene pesmi“ nabrane med slovenskim národom, zvezek II., izdalo Cecilijansko društvo za goriško nadškofijo.

Blag je namen, pogina rešiti ostanke boljšega prejšnjega cerkvenega petja, blag je namen, ohraniti národu lastne šege in značajne navade, ako to niso skazonosne, pohujšljive razvade. Kakor spreten rudar razločuje čisto zlato od bleščeče sljude, katero koj stran meče, tako móra tudi glasbenik strokovnjak ločiti prave cerkvene pesni od posvetnih, akoravno imajo podložene cerkvene besede in so národu priljubljene. — Po tem kratkem predgovoru izrekamo tudi ob kratkem sodbo o omenjeni zbirki v tem smislu, da je z dobrim blagom tudi mnogo slabega namešanega: Napev 2. božične (isti kakor napev 1. v I. zvezku) je natanko posnet po nemški narodni „Wenn ich ein Vöglein wär“; postna (b) je fantovska (Burschenlied), ki je počasni tempo ne more zatajiti; še hujša istega značaja je šte. 18. „o ljubeznivem Jezusu“, ne mnogo boljša je šte. 19. „k sv. Rešnj. te-

lesu". Druga vrsta pesnic zopet ali silno opominja na posvetne česke in narodne pesni, kakor štev. 1., 11., 15. (tudi štev. 7. in 15. v I. zvezku) ali pa so male vrednosti, n. pr. 7., 9., 20., 21. Nekatere pesni, sicer večje vrednosti, so popolnoma novega vira, t. j. v najnovejšem času zložene in naučene; slično se je zgodilo n. pr. s štev. 7. „Cerkv. Gl.“ V. letnika pod imenom „Staroslovenska“, harm. „F. Žmank“ (psevdonim). Kako so se cerkvene pesni sploh s časom pokvarile, naj priča štev. 9. v I. zvezku pod imenom „Postna“ (b); v Klesso-vi zbirki, tudi v českem kancijonalu in drugod se nahaja ta pesen pod imenom „Actus fidei“ itd.:

Cre-do in te, spe-ro in te, o mi De-us, a-mo te. U-num De-
Tri-ni-ta-
um Tri-ni - ta - te, com prehensam san-cte co - lo, In hac fi - de,
tem u - ni - ta - te, in hoc cul-tu mo - ri vo - lo.
in hac spe et a-mo-re fir-ma me!

V štev. 3. nasvetujemo konec | | nan esto | |, v štev.

4. pa namesto sinkope rajše: | | gre od nas.

Obžalujemo, da ne moremo pohvaliti tega družega zvezka tako, kakor prvega, in sklepamo razpravo z nasvetom: „*Caveant consules!*“ Ni vse zlato, kar se blišči, ni vse národno, kar so importovali med slovenski národ razni muzikanti in šolmoštri prejšnjih časov. Sl. odbor cec. gor. društva ima pač hvalni namen v principu, pa naj pomisli, da hode ljudstvo brez razločka vse pesni smatralo za prave cerkvene, ker je izdaja „Cec. društvo“. Konečno naj se le v miru poje ta ali ona pesen v tem ali onem kraju, kjer je uže v navadi, a naj se ne vpeljujejo vse^{ne} brez izjeme ondi, kjer imajo boljših za porabo. —t—

D o p i s i.

Iz Ljubljane. V naši stolnici se je pelo:

1. adv. nedeljo: „*Missa choralis in dom. adventus*“ enoglasno (s 3. „*Credo*“), grad. zl. Jos. Foerster (vers. dopolnil A. Fr.), offert. zl. Fr. Witt, po povzdigovanji „*O salutaris hostia*“ neznanega skladatelja.

2. adv. nedeljo: Kakor prvo, se vé da drug grad. in off.; „*O salutaris*“ zl. Fr. Witt.

8. dec. *Fest. immac. concept. B. M. V.*, *Missa in hon. s. Adalberti* za 4 gl., zl. Jos. Foerster, grad. za 4 gl., zl. G. Preyer, offert. za 5. gl. zl. Fr. Witt.

9. dec. (Začetek deželnega zbora.) Instrum. maša „*Exultet*“ zl. Fr. Witt, grad. „*Veritas mea*“ za 3 gl. z orgl. zl. Ant. Foerster.

12. dec. 3. adv. ned. Prestavljeno: *Festum s. Nicolai*: Instr. maša III. zl. B. Hahn; grad. „*Inveni David*“ zl. Fr. Witt, offert. „*Veritas mea*“ 4 gl. zl. Ant. Foerster.

4. adv. ned. Kakor prvo; offert. zl. Rob. Burgarell.

24. in 25. dec. *Vigilia nativ. Dni*: Po „*matutinum*“ *Te Deum laudamus*, koral z orglami. In I. *Missa*: *Missa in hon. s. Caeciliae* za 4 gl. in org. zložil Dr. J. Benz, grad. „*Tecum principium*“ in off. „*Hodie*“ etc. po odpetem koralu „*Laetentur coeli*“ od istega skladatelja. In II. *Missa*: *Missa in hon. s. Caeciliae* za 4. gl. zl. Ant. Foerster, grad. koral, offert. po odpetem koralu kakor o polnoči. In III. *Missa*: Instr. maša slavnostna op. 25, zl. Ant. Foerster, grad. za 4 gl., zl. F. Z. Skubersky (dopolnil A. F.), offert. za 4 gl. zl. J. Haydn.

26. dec. *Festum s. Stephani*: 3. maša za 4 gl. in org. zl. B. Hahn, grad. in offert. za 4 gl. zl. Ant. Foerster.

Vsakikrat celi predpisani tekst in pri vsaki maši *introitus* ter *communio* koral z orgl., tudi pri vseh jutranjih mašah (zornicah in drugih), pri katerih so se pele razne maše in moteti raznih skladateljev, vsakikrat strogo po liturgičnih predpisih! A. F.

Iz Ruđnika. (Konec.) Druga točka, o kateri je bilo kaj več razgovarjanja med samostojnimi predlogi pri imenovanem občnem zboru, bil je moj predlog: „Naj se naprosijo preč. mg. knezoškof, da blagovolijo ukazati, naj se vse farne cerkve naročijo na „Cerkv. Gl.“ in naj pristopijo kot udje cecilijinega društva s svoto 2 gld. 50 kr., da bi se stem podprla list in društvo, pa tudi razširjala cecilijinska ideja“. Ugovarjalo se je, da cerkve nimajo premoženja, da že itak skladatajo za orglarsko šolo, da bi bile mrtvi udje itd.

Dovolite, da ga skušam vender nekoliko zagovarjati: 1. Res je sicer, da naše farne cerkve večidel niso prebogate, in da jim večidel malo ali nič premoženja v gotovini ne preostaja. A premislimo, kakošen namen ima „Cerkv. Gl.“ in cecilijino društvo in kako naj se porablja cerkveno premoženje.

Namen cecilijinemu društvu je, kakor pravi njegov §. 2: „povzdiga in pospešek katoliške cerkvene glasbe v smislu ter duhu svete cerkve, na podlagi cerkvenih določb in ukazov“. Posredki k dosegu namena pa so v prvi vrsti: a) priporočevanje, naznanovanje, razširjanje v cerkvenem duhu zloženih kompozicij in podučnih muzikalnih ter liturgičnih spisov“. Vse to pa oskrbljuje ravno „Cerkv. Gl.“ v popolnej meri, saj se ravno zato imenuje po pravici „organ cecilijinega društva“.

Namen cerkvene glasbe, ktero ima pospeševati cecilijino društvo, pa je, kakor slehernemu znano, poveljevat službo božjo, nadomestovati verno ljudstvo pri neposredni vdeležbi liturgičnih dejanj, zbujevati verska in pobožna čutila v zbrani verni občini ter tako pospeševati čast božjo in zveličanje duš, kar je ravno smoter cerkve in vsega bogoslužja. Ako toraj cecilijino društvo s svojim namenom in njegov posredek (organ) „Cerkv. Gl.“ služita naravnost v cerkveni in bogoslužni namen, ali nista toraj eminentno cerkveni naredbi? — S čim pa se oskrbljujejo cerkvene naredbe? Ali ne s cerkvenim premoženjem? Ako se s cerkvenim premoženjem oskrbljujejo vse druge cerkvene naredbe in potrebščine bogoslužja, zakaj bi se ravno to eminentno cerkvena, v samo liturgično dejanje segajoča, veličastvo božje službe najbolj povzdigajoča naredba s taistim ne oskrbljevala? Zakaj bi morala ona kot gospodinja, kraljica veličastne božje službe v umazanej in raztrganej obleki za durmi stati, razne dekle pa naj bi se v bliščeči, gizdavi opravi šopirile? Napravite še s tolikim šumom in lišpom, s streljanjem, z banderi, z obilno svečavo, z mnogovrstnimi venci in šopi, pregrinjali in preprogami, z najlepšimi paramenti in najdražjimi posodami cerkveno slovesnost, pa brez petja, brez cerkvene glasbe: ostala vam bo vsa slovesnost vender le prazna, pomankljiva ter bo zgubila, smem reči, ves značaj slovesnosti. — Nasproti pa jo že sama cerkvena glasba brez vse druge bogate oprave veličastno napravi in ji značaj slovesnosti vtisne. V misijonskih sporočilih se bere marsikdaj, da je misijonarjem prva skrb božjo službo poživiti, poveljati s cerkveno glasbo, akoravno se še ne morejo ponašati z bogato opravo in z bliščetim cerkvenim lišpom, dobro vedoč, da je dostojna cerkvena glasba bistven faktor veličastne božje službe, ne pa dragocen lišp. —

2. Ugovarjalo se je tudi, da cerkve že itak veliko donasajo v namen cecilijinega društva stem, da vzdržujejo orglarsko šolo. — Ali kaj bi pomagalo še toliko donasati za izobražbo cerkvi dostojnih orglavcev, ako bi se jim pa ne pomagalo tudi praktično zvrševati svojo umetnost? Kdor a reče, mora tudi b reči! Kako naj pa orglavec pri vsej svojej izurjenosti zvršuje dostojno cerkveno glasbo, ako nima za to potrebnega gradiva, liturgičnih knjig in cerkvenih muzikalij? Ali naj si vse to sam oskrbi? To bi bila gotovo krivična in nemogočna zahteva. Kaj bi se reklo, ko bi od duhovna zahtevali, naj si on sam oskrbi paramente in druge bogoslužne potrebščine, če hoče svojo službo obvrševati? Za to in ono je v prvi vrsti poklicana cerkev, oziroma verska občina; saj se obvršuje božja služba v njen dušni prid. Ravno s cecilijinim društvom in s „Cerkv. Gl.“-om

— pa se polagoma, malo občutljivo za cerkev in versko občino pridobiva gradiva za obvršbo cerkvene glasbe; kajti pravice cec. dr. so po §. 5: a) „pravica do društvenih daril“ itd. kot neko povračilo za letni donesek 1 gld. Po tem potu so dobili društveniki, oziroma cerkve, že marsikatero potrebno liturgično knjigo. S „Cerkv. Gl.“-om pa se daje udom leto za leto bogata zbirka liturgičnih in neliturgičnih kompozicij kot gradivo za obvršbo cerkvene glasbe. Ni treba še le izkati in premišljevat, kakošne muzikalije naj se omislijo za dostojno cerkveno glasbo, ta se dobiva sigurno dostojno muzikalno blago po prav nizki ceni, ki izvestno zadostuje njenemu namenu brez druge naročbe, vsaj v njenem začetku. Ali ni toraj pametno, da potrebno, naj so cerkve udje cec. dr. in naročnice „Cerkv. Gl.“-a? Ali mar s tem kaj denarja zavržejo? Smem reči, da nikjer manj kakor tū. Kar tū potrošijo, zato dobijo vedno veljavno in vstranjo blago. Ali se mar tudi pri drugih strokah tako skopari? ali se mar ne trosijo za manj potrebne stvari znamenite svote, n. pr. za „pušcelce, cefe, bandera, smodnik“ itd., kakor je že pri cec. zboru nekdo omenil? Ali nam ni dolžnost gledati najpred na „potrebno“, potem še le na „koristno“? Ako so vse hvalevredni „Stavbinski slogi“ priporočeni se nakupili iz cerkvenega premoženja, mislim, da nič manj tega ne zaslužita cec. dr. in „Cerkv. Gl.“ Že mnoga društva, marsikatero dobre knjige in muzikalije bile so cerkvam uradno priporočane; menda sta cec. dr. in „Cerkv. Gl.“ tudi tega vredna? Nikakor tega ne očitam cerkvenim uradom, ker v to nisem poklican, ampak le želim in prosim, naj bi taisti s svojo vplivno veljavo podpirali ti sredstvi, ki služite tako eminentno cerkvenej, od sv. cerkve toliko povdarjenej napravi, dostojnej cerkvenej glasbi. Če so duhovščina in orglavci zraven tega tudi udje cec. dr. in naročniki „Cerkv. Gl.“, toliko bolje; a sē svojim odhodom tudi seboj odnesejo liturgične knjige in cerkvene muzikalije. Naj pride nov duhoven ali orglavec brez vsega potrebnega muzikalnega gradiva in pri kraji je ves poprešnji trud, vse se zanemari in pozabi, s cerkveno glasbo se napravi „tabula rasa“, kar se ne bode lahko pripetilo, ako se nahaja zadostiven cerkven muzikalen inventarij. Ako se vsakojaki cerkveni inventar vtemeljuje in pomnožuje, zakaj naj bi ravno muzikalnega treba ne bilo napraviti iz cerkvenega premoženja? Pri modrem, dobrem gospodarstvu se bo gotovo utrpelo na leto božih 2 1/2 gld. za tako potrebno gradivo. Tukajšnja majhna in revna cerkev naročena je na vse letnike „Cerkv. Gl.“ in ima še marsikaj družih cerkvenih muzikalij in liturgičnih knjig, a zato ni nič ubožnejša, niti se ji radi tega pozna kako pomankanje pri drugih cerkvenih napravah. Z božjo pomočjo in vernih radodarnostjo se da polagoma marsikaj potrebnega in koristnega napraviti. Odslej pa bode cerkev tudi ud cec. dr., s čemur se bode podpirala cec. ideja, a tudi cerkvi pomnoževal muzikalni inventarij, vsaj so mg. knezoškof naravnost rekli, da „nimajo nič proti temu“, in, če prav sodim, je še celo njih želja, naj se po tem potu ustanovi in pomnoži muzikalni inventarij. Tega in sploh cerkveno premoženje pa oskrbljuje cerkveni predstojniki, ki zastopajo tudi cerkev v vseh uradih in društvih in s tem mislim upade tudi ugovor, „kaj hočejo cerkve kot mrtvi udje“! oživljajo se namreč v svojih predstojnikih, akoravno bi ne bili taisti osebno njegovi udje. —

Konečno naj še priobčim liturgične projave po zadnjem sporočilu v 7. št. letošnjega „Cerkv. Gl.“:

1. **Praznik sv. Petra in Pavla:** a) *Schweitzer missa in hon. ss. Infantis*; b) *Introitus*: koral; c) *Graduale* po Foersterjevih *falsi bordoni* iz „Cerkv. Gl.“ IV. str. 47; d) *Offertorium*: Lavtižarjev „*Constitues*“ (v drugič); e) *Communio*: koral.

2. **Praznik Vnebozetja M. D:** a) Foerster *misa in hon. s. Caecliae*; b) c) e) slično kakor 1. d) *Offertorium*: Wittov „*Assumpsit* iz *Mus. s. (2)*“.

3. **Praznik Rojstva M. D:** a) *Ordinarium*: Singenberger *misa in hon. s. Aloysii*; b) e) slično kakor 1. 2. c) *Graduale*: Foersterjev „*Benedicta est tu*“ iz „Cerkv. Gl.“ IV. pr. 10 (2.) d) *Offertorium*: Lavtižarjev „*Beata es*“ iz „Cerkv. Gl.“ VI. str. 1 (2.)

4.) **Patrocinij:** 3/10 (S Wolfgangi C.) a) *Ordinarium*: Foersterjev *misa in hon. s. Caecliae* (4 glasov); b) e) slično kakor 1. c) *Graduale*: v *falso bordone* po Rampis-u J. T. d) *Offertorium*: Wittov „*Veritas*“ (3.) f) *Tantum ergo-Genitori* iz Cec. IV.

5. Praznik vseh Svetnikov: a) *Ordinarium*: Singerbergerjeva missa in hon. s. Aloysii. b) c) e) kakor 4. d) *Offertorium*: Wittov „*Iustorum animae*“ (2). f) *Tantum ergo - Genitori* iz Cecilije št. V.

Na patrocinijske blagovolili so nam mg. prelät kan. dr. Čebašek obsluževati drugo (slovesno) božjo službo, pri kateri so nas s živo, krepko besedo vneli za kraljico vseh čednosti, za ljubezen do Boga, potem pa z mladenško čvrstostjo peli sv. mašo in potrpežljivo, da, kakor so rekli, celo z veseljem poslušali obvršbo daljših liturgičnih delov ter so nas končno prav laskovo pohvalili.

Bog jim obilno povrni njih trud in naklonjenost!

G. Jakelj.

Feldkirch na Predarlskem. — Da so čč. oo. jezuitje najboljši vzgojitelji, spoznavajo celó taki, katerim je sv. cerkev in se vé da, njeni prvi boritelji, jezuitje trn v peti. K vzgoji mladine ne zadostujejo le suhi moralni nazori in strogost kakega korporala; treba rabiti tudi taka sredstva, ki vsestransko blažijo njen um in njeno srce. Edno izmed teh sredstev je, kakor vsakemu omikanemu znano, umetno petje in zlasti pravo cerkveno petje, katero se tu pri nas izgledno goji. Morda Vam vstrežem, ako priobčim repertoire cerkv. zbora v zavodu „*Stella matutina*“ v zadnjih dveh šolskih letih: Aichinger: *Adoramus, Regina coeli*. Anerio: *Angelus Domini, Verbum supernum*. Arcadelt: *Ave Maria*. Asola: *Christus factus est*. Casali: *Confitebor*. Casciolini: *Angelus Domini*. Clemens non papa: *Vox in Rama*. Cornazzano: *Litaniae B. M. V. Croce: Dies sanctifatus, Exaudi Deus, O vos omnes, O sacrum convivium, Voce mea*. Fux: *Dicite pusillanimes*. Gabrieli: *Missa brevis*. Handl: *Christus factus est, Ecce concipies, Ecce quomodo moritur*. Hassler: *Missa Dixit Maria, Missa secunda*; moteta: *Dixit Maria, Cantate Domino*. Marenzio: *Cantatibus organis*. Rinaldo del Mell: *Litaniae B. M. V.* Orlandus Lassus: *Missa Puisque j'ai perdu*; moteti: *Benedictus Deus, Factus est, Tibi laus, De profundis, Litan. B. M. V.* Palestrina: *Missa brevis, Missa papae Marcelli, Alma Redemptoris, Eram quasi agnus, O bone Jesu, Pueri Hebraeorum, Sicut cervus, Tu es Petrus, Vidi turbam magnam, Miserere, Improperia, Stabat mater, Tantum ergo*. Pertti: *Inter vestibulum*. Pittoni: *Tantum ergo*. Rosselli: *Adoramus*. Suriano: *Ave regina, salve regina*. Vecchi: *Euge serve*. Vindana: *Vinea mea*. Vittoria: *Domine non sum dignus, Duo Seraphim, Ecce Dominus veniet, Ecce sacerdos, Et incarnatus (M. 4. toni), Jesu dulcis memoria, Ne timeas Maria, O quam gloriosum*. Zachariis: *Falsi bordon*. — Stari skladatelji so torej zastopani s 25 imeni in 60 številkami; in tako je prav, naj reče kdo, kar hoče; kdor jih prezira, je prevzetan ali pa neveden. — A tudi mlajših nismo zanemarjali. Evo jih! Aichinger: *Ecce Deus, Iustorum animae*. Ett: *Laudate Dominum, Laudate pueri, Perfice gressus, Requiem*. Habert: *Diffusa est gratia*. Haller: *Missa S. Henrici, Missa 3. voc., Discite a me, Reges Tharsis, Surrexit pastor, Tui sunt coeli, dvoje litanij, Te Deum* i. dr. Hanisch: *Hoc est praeclarum vas, Veni S. Spiritus, Tantum ergo*. Koenen: *Adeste fidelis, Offeramus, Salve regina etc.* Quanté: *Ave maris stella 9. voc.* Witt: *Missa op. XII. O Domine ego servus, Quis ascendet, Benedicta es, Te Deum etc. etc.* Od Mozart-a edino: *Ave verum*.

Posvetnih skladeb, ki so jih gojenci predavali pri raznih zabavah, ne bodem navajal, ker ne spadajo v cerkv. glasbeni list, in se celó bojim, da ne bi bil gornji zapisnik preveč raztegnen. Pa saj ga lahko skrajšate, ako se Vam preobilen dozdeva. Blagoslov božji in ž njim srečno novo leto Cec. društvu in njegovemu listu „C. Glasbeniku“!

(Prisrčna hvala za dopis in voščilo, katero tudi Vam velja.) Vr.

Razne reči.

— *Ephemerides Liturgicae*. V Rimu bo z novim letom začel izhajati v latinskem jeziku „liturgični časnik“ s posebnim blagoslovom sv. Očeta Leona XIII., pod pokroviteljstvom kardinalov Bartolinija načelnika kongregacije za sv. obrede ter Parocchi-ja, vikarja Rimskemu mestu, in po željah in s podporo kongregacije za sv. ob-

rede. Pečal se bo z vsem, kar spada v liturgično stroko z liturgičnim starinoslovjem, z liturgično vodo, z liturgičnim petjem. Obravnaval bo namreč koralno ali gregorijansko, kakor tudi figuralno ali Palestrinansko petje. Pozornost svojo bo obračal tudi na druge zadeve, ki se stinjajo z liturgijo. Sodelovali bodo pri časniku učeni moške z vsega katoliškega sveta, zlasti pa udje Rimske „liturgične akademije“. Izhajal bo list enkrat na mesec, ter stal za Italijo 10 lir, za naše kraje 11 lir ali 5 gld. 50 kr. Sotrudniki naj se oglašajo in naročniki svojo naročnino pošiljajo založniku: Pietro Christiano — Piazza Borghese, 91, Roma.

(Prevažne knjige), vredne da si jih umislijo, je pazljivo prebirajo in se po njih ravnaajo duhovniki, cerkveni pevovodje, pevci pa tudi drugi ljudje, kateri se zanimajo za cerkveno glasbo in znajo nemški, naznanimo tu in je vrlo priporočamo; so pa: 1. Kirchenmusikalisches Jahrbuch für das Jahr 1887. Redigirt von Fr. X. Haberl. Cena 1. M. 60 dl. 2. Gestatten die liturgischen Gesetze beim Hochamte deutsch zu singen? von Fr. Witt. Drugi pomnoženi natis. Cena 50 dl. 3. Das kgl. bayerische Cultus-Ministerium, die bayer. Abgeordneten-Kammer u. der Caecilien-Verein. Eine Streitschrift u. zugleich ein Handbuch für Musikalien bei Beurtheilung katholischer Kirchenmusik. Von Franz Witt. Cena M. 1-50. — Prva knjiga je dobro znana čitateljem Haberl-ovega „Caecilienkalenderja“, ki nosi zdaj le nov naslov, obsega pa enake članke kot nekdanji koledar. Druga velja tudi za nas, treba le „Hefenisch“ postaviti namesto „deutisch“. O tretji pa piše P. Otto Kornmüller pisatelju: „Ich habe Ihre Schrift gelesen u. freue mich, daß die Kirchenmusik nach allen Beziehungen hin im Zusammenhang erörtert ist“. Vsi katol. listi pri našajo najugodnejše ocene. Zlasti §. 9. l. dr. zaslužijo, da bi se v tisoč in tisoč iztisih razširjali. — Vse tri knjige, ki so izšle pri Pustetu v Regensburgu, prodaja katoliška bukvarna v Ljubljani.

— Dopis iz sv. Hipolita (St. Pölten) poroča, da se je s prvo adventno nedeljo v ondošnji stolnici pričelo pravilno cerkveno petje pri slovesnih mašah (za vse prihodnje nedelje in praznike) a tudi pri vsakdanjih korarskih mašah, katerim po vsi pravici in dolžnosti pripada ime slovesnih maš, kakor se tudi skoro po vsih stolnicah slovesno obhajajo. Dvorazredna pevska šola pa bode vzgajala nove pevce za stolnico in župnijske cerkve po škofiji.

— Koralno pevska šola v Pragi je praznovala dne 21. nov. 1886., deset let svojega obstanka se slovesno sv. mašo (S. Raphaelis zl. Dr. Witt); spremenljive pevske molitve bile so vse in koral, Tantum ergo od Jos. Foersterja.

— (Nova šola za cerkveno glasbo), katero je g. Böckeler v Ahenu l. 1885. ustanovil in je lansko leto štela 80 učencev, je letos sklenjena z internatom v karmelitan-skem samostanu. Plače se zahteva za 10 mesecev 600 mark. Poduk traja 2 leti in obsega 13 predmetov. Preč. g. nadškof Kolinski se je izrazil, da ga je volja to dosedaj privatno šolo v škofijsk zavod spremeniti.

— Nove orgle v Naklem, se sapnico na stožce od firme bratov Zupanov v Kamni-Gorici izdelane, obsegajo v dveh manualih (po 54 tipk) in v pedalu (27 tipk) in v pedalu (27 tipk) 978 piščali, in sicer 614 iz cina, 284 iz lesa ter 74 iz cinka, ki nadomestuje les. Glasov pevajočih je 16, razun teh imajo orgle, sploh iz dobrega materiala solidno izdelane, 3 kopule ali sklepe za manuala, pedal in oktave ter 3 kolektivne zbiralnike; registri so v vseh ležah enakomerno in značaju primerno intonovani. Cena orgelj 2000 gld. je jako nizka, in tako vse priča o marljivosti omenjene domače firme.

Naše priloge.

Začenjamo deseti letnik delovanja na polji cerkvene glasbe z umotvorom najslavnejšega skladatelja zlate dobe. Palestrinova maša „Brevi“ ima ime od prve note v Kyrie ☩; da ustrezemo splošni želji, podajamo skladbo v skrajšanem taktu. V partituri ima vsak glas svojo vrsto, ker se takó najbolje poje; gg. pevovodje naj se vadijo v čitanji in igranji takih partitur, slabši naj si jo sami sestavijo v dveh vrstah. Stavek tip ostane do 20. januarja nerazmetan; do tega časa si vsak lahko naroči več iztisov cele maše, in ne bo potreba posameznih glasov za pevce pisati.*) Akoravno vemo, da s tem delom ne ustrezemo vsem (kje pa je vse za vse?!), smo vendar dolžni sveti reči, da začenjamo za poskus vsaj ozirati na zrcalo prave cerkvene umetnosti.

*) Ena priloga velja 5 kr. in se naroča pri uredništvu lista.

Fridana je listu 1. števil. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.